

Verksamhetsberättelse 2022

Styrelsen för Ölands Naturskyddsförening, krets av Svenska Naturskyddsföreningen, avger härmed följande **verksamhetsberättelse för år 2022**, sammanställd av Jan Herrmann.

Styrelse och andra uppdrag

Styrelsen har under året haft följande sammansättning: Jan Herrmann (ordförande och medlemsansvarig), Mattias Karlsson (vice ordförande), Stina Nilsson (sekreterare), Anders Leander (kassör och kontaktperson), Hanna Nicklasson (ledamot), Ida Hansson (ledamot), Kajsa Grebäck (ersättare) och Magdalena Gerberg (ersättare).

Interna förtroendeuppdrag/projektledare (adjungerade om ej i styrelsen):

Natur och Kultur-redaktör: Åsa Bodenmalm. Dock producerades ingen skrift detta år.

Krönikeredaktör: Börje Ekstam

Strandstädningstävling: Mattias Karlsson och Jan Herrmann

Projekt Ängsskötsel: Lisa Tengö

Station Linné och Biologiska mångfaldens dag: Pav Johnsson

Strandinventering för Håll Sverige Rent: Bengt Andersson

Fågelmatningen i Beijershamn: Staffan Arvegård

Hemsidan: Stefan Svenaeus och Jan Herrmann

Facebook och intern IT-konsult: Urban Anjar

Valberedning har varit Liselotte Wetterstrand Waldenström och Börje Ekstam

Externa uppdrag och representation:

Länsförbundets styrelse, till 24/4 : Jan Herrmann ordinarie, Börje Ekstam ersättare.

Länsstämman i Vimmerby 24/4, ombud: Maria Wiell, Mattias Karlsson, Liselotte Wetterstrand-Waldenström, Staffan Arvegård. Även Jan Herrmann deltog, men representerade Länsförbundet, liksom även Eva Öberg, övrig medlem.

Riksmötet i Rättvik, ombud: Jan Herrmann.

Station Linnés styrelse: Pav Johnsson.

Ölands vattenråd: Jan Herrmann ordinarie representant, Börje Ekstam ersättare.

Böda, informell arbetsgrupp kring ”ärendet” ekopark/nationalpark: Jan Herrmann.

Digitala versioner av kretsens protokoll och en del arbetsmaterial **arkiveras** i Naturkontakt:

<https://naturkontakt.naturskyddsforeningen.se/grupper/on-olands-naturskyddsforening/filebox/>

Revisorer

Under året har Elisabeth Engkvist och Gunnar Kvarnbäck varit revisorer, med Anders Marell och Rolf Lindström som ersättare.

Medlemsantal

Som medlemmar i Ölands Naturskyddsförening räknas medlemmar i Svenska Naturskyddsföreningen som är bosatta eller har sitt säte på Öland samt de som bor annorstädes men som valt att tillhöra kretsen. Under året 2022 hade kretsen 649 (573) medlemmar, varav 447 (391) fullbetalande och 202 (182) familjemedlemmar (föregående år

inom parentes), alla siffror enligt en från Rikskansliet utskickad sammanställning. Vi ser alltså en klar ökning på Öland, ca 13 %, den största i länet.

Verksamhet

Under året har **styrelsen** haft 4 protokollförda sammanträden; 8 februari, 21 april, 21 april (konstituerande) och 22 november, alla en mix mellan fysisk träff och Zoom-uppkoppling.

Årsmötet hölls den 19 mars, på Station Linné. 5 deltagare, varav Anne Wilks berättade om verksamheten på Station Linné.

Årets program, i år lite mer omfattande än föregående pandemi-år, presenterades i Landborgen som ca 24 februari skickades ut till alla fullbetalande medlemmar. Flertalet aktiviteter presenterades även fortlöpande på kretsens hemsida. Se även nedan.

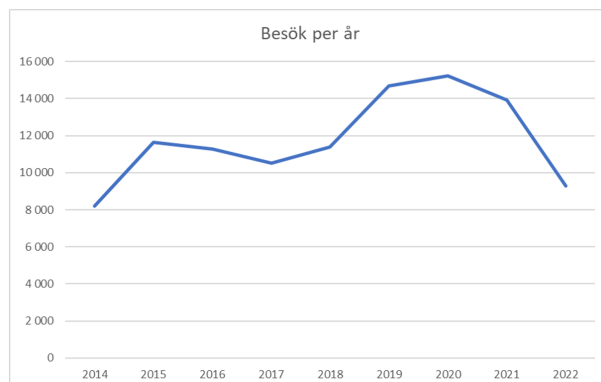
Den ”bredare” programskriften **Natur och Kultur på Öland** ställdes även detta år in helt, pga Covid-19, genom dess effekter på oklart intresse hos såväl arrangörer som annonsörer. Detta beslutades i samråd mellan styrelsen och den för N & K ansvariga Åsa Bodenmalm.

RÖSTA för MILJÖN – men vilket parti??? I maj-juni genomförde vi en enkät till alla partier som har plats i kommunfullmäktige i de bägge kommunerna, åtta frågor om deras ambitioner kring olika natur- och miljövårdsfrågor. Alla utom Sverigedemokraterna svarade. Efter bearbetning och analys skickades i slutet av augusti ut ett tvåsidigt pressmeddelande till olika massmedia och hemsidor, samt delades ut vid Ölands köpstad veckan innan valet.

Frågorna hade inriktning på Ölands natur- och miljöfrågor och behandlade: 1) Tre viktigaste miljömålen? 2) Strandskydd 3) Biologisk mångfald 4) Vindkraftverk 5) Fossilfrihet 6) Övergödning 7) Avfallshantering 8) Ekosystemtjänster. Allt grundmaterialet fanns tillgängligt på vår **hemsida**, där även gjordes reklam för den av Riks genomförda riksenkäten och valkompassen.

En debattartikel (”Partierna måste skärpa sin miljöpolitik”) publicerades i Ölandsbladet 3/9, men tyvärr missade såväl Ölandsbladet som Barometern att publicera något kring själva pressmeddelandet med sin färgglada tabell.

Hemsidan (<http://oland.naturskyddsforeningen.se>), huvudredaktör Stefan Svenaeus, och en hel del arbete görs av Jan Herrmann, annonserar alla kommande aktiviteter, ibland även referat från dessa, olika debattartiklar, skrivelser och remissvar, lite vad som ”är på gång” från länsförbund och riks, samt annat material av trolig relevans och värde för medlemmar och allmänhet. Sammanlagt gjordes detta år 39 inlägg på hemsidan (2021: 37), vilket resulterade i 9 281 besök (2021: 13 918). Under de nio åren sedan starten 2014 har gjorts 106 185 besök, med en i princip ökande trend (från ca 8000 till 14-15000), men alltså en klar nedgång under 2022. Se figur:

Ett **flaggskepp** på hemsidan är den mycket uppskattade **månadskrönikan**, som skrivs av en bred krets av personer med engagemang i Ölands natur, under redaktörskap av Börje Ekstam. Krönikorna handlade året 2022 om allt (några exempel) vildbin, växtinventering och lövängar, svamp- och strandvandringar till naturlyrik, energifrågor och miljöutvecklingsoro, liksom breda översikter av Ölands natur. Man kan åter se att bara ett fåtal krönikor handlade om ”miljö”.

De från starten (2014) 106 krönikorna visar ett genomsnitt på 236 besökare per krönika, en fortsatt ökning, de föregående två åren var det 142 resp. 215. Totalt sedan starten 2014 har krönikor besökts 23 834 gånger (22 % av totala antalet besök på hemsidan). Populäraste krönikorna sedan starten var de om jordstjärnor (2017), svampplockning (2020), alvarvandring (2017) och sjösänkningar (2018), i fallande popularitet.

Särskilt **populära sidor** (förutom huvudsidan) att läsa har under 2022 varit svampplockning (krönika från 2020) (623), jordstjärnor (krönika från 2017) (549), Alvaret (485) och Smultronställen (469), alla med kraftigt minskade antal besök jämfört med året innan, pandemi-året. Sedan starten 2014 har de mest populära sidorna varit ”Smultronställen” (11 983 besök), presentationen av Alvaret på fliken Ölands natur (3 971), en månadskrönika om jordstjärnor (2 553) och presentation av Skogar (2 400).

ÖN:s Facebook-grupp besöktes (# följare) under 2022 av 1114 personer, en liten ökning.

- Följarna är allt fler med högre ålder (10-ålders intervall), en knapp tiondel är 25-34-åringar, medan högsta ålderskategorin 65+ utgör en dryg tredjedel av alla besökare. Ålderssegmentet < 25 år utgör bara knappt 1 procent, Facebook är alltså inte deras sociala medium.
- Två tredjedelar av Facebook-följarna är kvinnor, vilket eventuellt speglar könsfördelningen bland medlemmarna. Denna könsfördelning går igen i alla ålderskategorier.
- Intressant är att den mest besökande gruppen är boende i Kalmar och Mörbylånga (vardera 13 %), sedan följer Stockholm, Borgholm och Färjestaden med 6-7 % vardera, övriga orter eller större städer några fåtal % . Stockholmarna speglar högst sannolikt fritidshusnehav.
- Därvid stannade utvärderingarna av Facebook-året 2022, pga den sidans allt besvärligare upplägg; omöjligt att få fram populärast/mest delat etc. inlägg, i alla fall för skribenten av denna verksamhetsberättelse (Jan Hn).

Mittlandet-projektet, initierat av Länsstyrelsen /Susanne Forslund/. Dess avsikt är att föra samman alla ”intressenter” i bevarandet av natur och kultur i detta ”unika mosaiklandskap”, men samtidigt kunna tillåta jordbruk m.m. att verka där, tillika utveckla naturturism. Efter det första årets inventering av alla goda idéer, kunskaper och åsikter, samt genomförandet av en endagskonferens, där dessa redovisades (bl. a. en 15 min föreläsning om vattendragen av Jan Herrmann), och blickade man nu framåt. Under 2022 har från ÖN Jan deltagit i två möten (22/2 på Zoom och 12/10 på Himmelsberga) och även varit delaktig i utformning av ansökan till Naturvårdsverket om medel för en fortsättning av projektet, vilken resulterade i fortsatt ekonomiskt stöd i (förhoppningsvis) tre år från Naturvårdsverket.

Programverksamhet

Detta år kunde ett normalt program genomföras, drygt 20 arrangemang:

Vinterfåglar 30 januari. Stina Nilsson och Johan Pettersson förevisade fåglarna vid Beijershamns utfodring. 9 deltagare.

Utfodring av vinterfåglar under vintern har i Beijershamn genomförts som vanligt, till minne av Rigmor Bohm. Staffan Arvegård har ansvarat för bygge av ny ”utfodringsautomat”, anskaffande av foder och fyllt på foder.

Strandstädningstävling 12 mars – 10 april. Städning av sin favoritstrand och skicka en bild på. Fem deltagande ”lag” deltog (totalt ca 70 personer), varav fyra från Borgholms kommun och ett från Mörbylånga kommun. Deltagare mest från förskolor och fritids, samt en familj, vilka alla hittade väldiga mängder skräp. Mängden skräp styr inte prisutdelningen/-lottningen, som genomfördes digitalt 26 april.

Kunskaps/debattafton om bin 15 mars. Presentationer från Länsstyrelsen, Trafikverket och Nybro kommun, samarrangemang med Ölands biodlarförening. Ca 15 deltagare.

Årsmöte (kretsstämma) 19 mars. Se föregående sida.

Stoppa överfisket! 31 mars. Anneli Nordling från Rikskansliet berättar om hur superstora fiskebåtar rovfiskar i bl.a Östersjön, fiskbestånd minskar och havet kollapsar. Ca 12 deltagare.

Vattenskalbaggar 7 april. Joja Geijer och Jan Herrmann presenterar sin nya bok, samarrangemang med Sydostentomologerna (FSOE). Ca 10 deltagare.

Fagning av Rune Jons äng 24 april, samarrangemang med Torslunda Hembygdsförening. Ca 15 deltagare, varav 3 ÖN-medlemmar.

Naturfalken 22 april vid Trollskogens naturum. Ca 25 deltagare passerade/nåddes lite, varav 10 gjorde Naturfalken.

Länsstämma 24 april på Astrid Lindgrens gård Näs i Vimmerby. 26 deltagare, 5 från ÖN.

Fåglarna i Slottsskogen 8 maj med Johan Petersson. 12 deltagare.

Kvinnor och Sörbyborg 14 maj. Historievandring runt Skedemosse med Jan Henrik Fallgren. Ca 60 deltagare.

Biologiska mångfaldens dag 22 maj. Vi medverkar på Station Linné med Naturfalken. Ca 25 deltagare passerade/nåddes lite, varav 5 gjorde Naturfalken.

Naturfalken 5 juni på Ottenby naturum. Ca 25 deltagare passerade/nåddes lite, varav 7 gjorde Naturfalken.

Naturafton 5 juni Borgs by med kultur- och naturvandringar, folkmusik, Naturfalken, förtäring m.m. Ca 70 deltagare, varav 5 gjorde Naturfalken.

Vilda blommornas dag 19 juni. Vid Trosnäs, Börje Ekstam, 13 deltagare, motsvarande vid Vickleby alvar blev inställt.

Slättergille i Rune Jons äng 17 juli , samarrangemang med Torslunda Hembygdsförening. Ca 15 deltagare, varav ca 5 ÖN-medlemmar.

Soppig svampexkursion i Halltorps hage 24 juli. Svampkonsulent Hanna Andersson lyckades trots dåligt väder underhålla 3 deltagare.

Natur- och kulturvandring vid Kapelludden 6 augusti, med Johan Petersson och Jan Henrik Fallgren. Ca 50 deltagare.

Fladdermöss och nattens insekter 26 augusti. Vid Skedemosse, med Pav Johnsson och Johan Petersson. Samling vid Skedemosse Gård kl 20.00. Även bryggerivisning och ölprovning för dem som ville. Ca 15 deltagare.

Östersjödagen i Borgholm 3 september. Samarrangemang med naturum Trollskogen, inkl. Naturfalken. Ca 15 deltagare passerad/nåddes lite, varav 7 gjorde Naturfalken.

Den öländska kalkstenen 17 september, med Stellan Martinsson på Mysinge Stenhuggeri. 11 deltagare.

Utter-föredrag 20 oktober, på Ölands folkhögskola. Börje Gunnevik berättar om utterns ekologi och spårning. 13 deltagare.

Naturfalken 3 november, på Trollskogens naturum. Ca 30 deltagare passerade/nåddes lite, varav 10 gjorde Naturfalken.

Debattartiklar o. dyl. (skrivna av/från ÖN och andras repliker på dessa)

3/9 ”Partierna måste skärpa sin miljöpolitik” – Debattartikel i Ölandsbladet inför valet. Ölandsbladet, Jan Herrmann.

30/10 ”Stanna upp, tänk om och gör rätt!” – Skrivelse till Länsstyrelsen, angående avverkningarna i Ekopark Böda, från ÖN/Jan Herrmann.

[**4/11** ”Begär stopp på kritiserad avverkning – storbolagets besked: Avvakta” – **Sveaskogs svar** i ÖB på föregående skrivelse, som eg. var riktad till länsstyrelsen (!).]

19/11 ”Låt oberoende forskare utvärdera Ekopark Böda”. – Ölandsbladet, Jan Herrmann och Per Jiborn svarar på föreg. artikel från Sveaskog.

[**26/11** ”Syfte att skapa en ännu mer attraktiv ekopark” – **Sveaskogs svar** i ÖB på föreg. artikel från ÖN.]

12/10 Skydda miljöförsvaren – stärk lagstiftningen. Ölandsbladet, Jan Herrmann.

Yttranden

Vi har under året avgett samråds- eller remissyttrande/överklagande/kommentarer på följande ärenden, alla finns att läsa på föreningens hemsida:

21/8 Ansökan till Länsstyrelsen i Gotlands län från AUR Energipark AB ang. vindkraftsparken Aurora.

23/9 Ansökan till Länsstyrelsen i Kalmar län från RWE Renewables AB ang. vindkraftsparken Södra Victoria .

9/10 Borgholms kommuns översiktsplan ÖP2040 (följdes upp av ett möte 2023-02-03 mellan samhällsbyggnadschefen Leon Hansson och Börje, Stina och Jan från ÖN.

Styrelsen vill tacka alla som deltagit i vår strävan att arbeta för en hållbar utveckling och en rik naturmiljö på och utanför Öland.

Öland 22 mars 2023

Ida Hansson

Ida Hansson

Jan Herrmann

Jan Herrmann

Mattias Karlsson

Mattias Karlsson

Anders Leander

Anders Leander

Hanna Nicklasson

Hanna Nicklasson

Stina Nilsson

Stina Nilsson

Magdalena Gerberg

Magdalena Gerberg

Kajsa Grebäck

Kajsa Grebäck